

NYÍLT TÁRSADALOM

A Halak és a Vízöntő átmeneti korszakában élünk. Az egyikből már kifelé tartunk, a másikba pedig még nem vagyunk benne. Mindkettő hatása érződik, múlva és születve.

Az átmeneti korszak szerintem akkor vette kezdetét, amikor az Uránusz belépett a Kos jegyébe, 2010. május 28-án. Az Uránusz, mint a Vízöntő uralkodó bolygója újjászületik a minden kezdetek jegyében. Az átmenetnek akkor lesz vége, amikor a Neptunusz is belép a Kos jegyébe, 2026. január 26-án. Végleg elhagyja a Halak jegyet, az otthonát, kiadja minden erejét, nyugalomba vonul, a tüzes Kosban nem lesz elemében.

Mi jellemzi a Halak korszakot?

Az elmúlt 2000 év a vallásokra épült. A természeti népek rítusait felváltotta a szervezett vallásgyakorlás. A papok legfőbb feladata az volt, hogy híveinek üdvösséget ígérjenek egy messzi távoli létben. Mivel a Halak jegy a 12. házat is jelképezi, sok olyan dolog is történt az évszázadok során, amelyekre az emberiség nem lehet túl büszke, gondoljunk csak a sötét középkorra. Ugyanakkor a korszak tartalmazott empátiát, önfeláldozást, jézusi szeretetet és példaképeket szép számmal.

Mi jellemzi a Vízöntő korszakot?

Még át nem élt időszakról beszélünk, tapasztalatok nélkül a feltételezésekre hagyatkozva. Milyennek kell majd lennie. Magán kell viselnie a Vízöntő jegy tulajdonságait.

Önálló szellemiséggel rendelkezik, egyfajta magasabb rendű tudomány és megközelítés tartozik hozzá. A fejlődés és a technika, technológia szárnyalása. Új struktúrájú közösségek alakulása. Értékrend változás, nem az lesz a fontos, ami eddig. Talán a felelősséghez való hozzáállás is megváltozik. Na feledkezzünk meg a szemben lévő jegy hatásáról, az Oroszlánról. A kreativitás, az alkotás, a teremtés és születés mind hozzátesz majd a létezéshez. A kevésbé jó tulajdonságok is érvényesülni fognak. Böven lesz részünk, illetve az utódainknak, hirtelen fellépő, tiszavirág életű változásokban, amelyek alapja a vezető szerep megszerzése.

A jövő felé nézve magunk mögött kell hagynunk a mindent elhiszek elvét, a tétovázást, a majdcsak lesz valahogy fogalmát. A semmibe nézés és a vágyódás a végtelen feloldódásában már nem lesz elég az életben maradáshoz.

Szükség lesz a saját egyéniség megtalálására, a stabil alapokra helyezett önbecsülésre. Szükség lesz a felelősségvállalásra (a Vízöntő jegy másik ura a Szaturnusz) és az általa elért szabadságra. A tudás szintjének emelésére minden területen (az Uránusz a Merkúr felsőbb oktávja).

Minél hamarabb megértjük a világ fejlődését, annál inkább leszünk képesek alkalmazkodni. Ne feledjük el, hogy aki nem száll fel időben a vonatra, az ott marad az állomáson.

A „Jövőkép” című írásomban már körvonalaztam, hogy milyenek lesznek a következő évszázadok. Progresszív hipnózisokat alapul véve az alanyok arról számoltak be, hogy a tudományos fejlődés ugrásszerű, megszűnnek az előítéletek és a társadalom más negatív aspektusai. Valamint a világbéke is eljön egyszer.

Egyes embereknek megadatik, hogy korukat jóval megelőzve a jövőbe lássanak és olyan körülményeket írjanak le, amelyek később bekövetkeznek.

Ezzel kapcsolatban felidézném irodalmunk kiemelkedő alkotóját és annak időtlen és mindig aktuális művét, Madách Imre az „Ember tragédiája”-át, amely 1862-ben íródott. Konkrétan a

falanszter jelenetét. Az első olyan szín, amely a jövőbe mutat, így tehát a közeljövőt ábrázolja. A tökéletes társadalmat Fourier francia filozófus elképzelése alapján írta le. A kollektivisták társadalomban minden a tudományok alá van rendelve, minden feleslegesnek tartott dolgot eltöröltek. Így személytelen és érzelmek nélküli a lét, megvalósult a testvériség és egyenlőség elve. Mivel a belső érzelmeket nem lehet kitörölni, néha felüti fejét a kreativitás, a vágyakozás és a szerelem. (Charles Fourier 1772-1837. Ideológiája szerint a civilizáció kora degeneratív, bukása után egy harmonikus ideális társadalomnak kell jönnie. Az a társadalom képes magából a maximumot kihozni, amelyik alapja az együttműködés. Elvei nagy hatással voltak a marxizmusra.)

Eddig is voltak olyan társadalmi formájú kis közösségek, amelyek az egyenlőséget és testvériséget próbálták megvalósítani. Azonban ezekből hiányzik a szabadság, sőt inkább a korlátozások és szigorú szabályok dominálnak. Valamely valláshoz kötődnek, tehát még a Halak korszak jegyeit viselik magukon. Még nem jelenik meg a szabadság gyakorlása.

Izraelben olyan kollektív települések, úgynevezett kibucok alakultak, ahol a vagyon jelentős része közös, a gazdálkodás belterjes, a lét, a közösségi összetartás biztonságot nyújt. Mára ez a létforma visszarendeződni látszik, lazul az elszigetelődés, kapitalista vállalkozások, kereskedelmi tevékenység működik és a turisztika is megengedett.

Az amishok olyan keresztény közösség tagjai, akik úgy élnek, hogy nem használnak modern eszközöket. Elkülönülnek a társadalomtól, tiszta életvitelt folytatnak. Az Egyesült Államokban és Kanadában élnek körülbelül 200 ezren. Igen nagy közöttük az összetartás, de például a nők tanulási lehetősége korlátozott. 18 éves korukban megtapasztalhatják a külvilágot, dönthetnek hol akarnak élni ezután. Ha a szabadságot választják, nem térhetnek vissza többé.

Az alábbiakban rövid ismertetéssel felsorolok néhány jelentős társadalmi formát és eszmét, amelyek elvezettek a nyílt társadalom elképzeléséhez és igényéhez. Ezek már nem valláson alapuló irányzatok, sőt némelyik egyenesen istentagadó. Ami közös bennük az a tulajdon kérdése.

Az ókori görög filozófus Platon, aki Krisztus előtt élt, már azon gondolkodott, hogyan lehetne létrehozni ideális társadalmat. Az „Állam” című dialógusában kifejti: Azok mondják meg, mi az igazság, akik a hatalmat gyakorolják. A törvényeket a gyengék hozzák létre, hogy életüket biztosítsák. Az állampolgárok akkor boldogok, ha mindenki a saját dolgát végzi, amihez ért, a közösség a munkamegosztáson alapszik. Az egységben az erő, az anyagi szélsőségek károsak. A demokrácia hibás államforma, mert ott a nép uralkodik és a népet a vágyai vezérik.

Abban az időben államelmélete utópia volt. Szerinte az alkotmányok körforgása a következő: timokrácia, (az anyagi javak arányában járnak az állampolgári jogok) oligarchia, (kiskirály, uralkodás kis közösség felett) demokrácia, (jelentős számú, szavazati joggal rendelkező hatalmi erő, amelyet fékek és ellensúlyok szabályoznak) anarchia, (uralomnélküliség) zsarnokság.

Platon a Kos korszakban élt, amikor a görög és római kultúra virágkorát élte, amikor a szemben lévő Mérleg jegy hatására megfogalmazódott a demokrácia.

A 16. században élt Thomas More „Utópia” című művében a következőket írta. Vissza kell térni az őskommunához, ahol a magántulajdon még nem létezett, ahol mindenki a közösségnek élt és dolgozott.

Később Rousseau, (1712-1778) akinek munkássága nagy hatással volt a francia forradalomra, műveiben az egyén szabadságát taglalja, azt hogy a társadalom az emberi jólét ellen hat. Szerinte a magántulajdon káros és javaslatokat is tett arra, hogy ne alakuljanak ki számottevően. Ez a szemlélet előfutára volt a szocializmusnak.

A kommunizmus Karl Marx és Friedrich Engels által megfogalmazott osztály nélküli társadalom. Politikai ideológiája a marxizmus. Követői azt állítják, hogy birtokában vannak a végső igazságnak. Ebből az eszméből kinőtt irányzatok határozták meg a 20. század világpolitikáját.

A szocializmus olyan politikai rendszer, ideológiák összessége, ahol a kollektíva kerül a magánérdek elé és meghatározó a szolidaritás. Eszmeileg a marxizmus és az anarchizmus is annak tekintendő.

A liberalizmus legfontosabb jellemzője, hogy az egyén szabadságát tartja a legfontosabbnak. Választójogot ad minden állampolgárnak nemre, rasszra, vallásra, nemzetiségre és gazdasági helyzetre való tekintet nélkül. Hagyja működni az ellenzéket. Biztosítja a társadalom sokszínűségét. A gazdaság alapja a magántulajdon.

A nyitott, vagy nyílt társadalom

Gyökerei a francia forradalomig (1789) nyúlnak vissza és igénye felerősödött a 80-as években a globális világgazdaság hatására és később a keleti blokk meggyengülése által. Még ennyi idő távlatából sem egzakt fogalom (ez még a Halak korszak bizonytalansága).

A kommunizmussal és náciizmussal szemben elfogadja a bizonytalanságot. (Az, hogy ma felkelt a Nap, még nem biztos, hogy holnap is felkel, de nagy a valószínűsége.)

Lehetővé teszi a különböző nézeteket valló és érdekeket képviselő emberek békés együttélését. A nyílt társadalom hívei úgy gondolják, hogy egyetlen kultúra sem lehet kizárólagos és azok képesek egy társadalmon belül konfliktusmentesen élni. Sőt színesítik az adott társadalom felépítését és plusz értékeket hoznak létre. Kérdés, hogy ez a szemlélet nem túl optimista e? Van-e garancia arra, hogy igazából működik-e?

Legnagyobb ellensége a nemzetállamiság, ahol legfőbb érték a nemzeti identitás megvédése. Ahol saját hatáskörön belül dönthető el, hogy milyen meggyőződések és kulturális-, illetve vallási minták alapján működjön az állam. A nyílt társadalom képviselői szerint a nemzetállamiság eleve magában hordozza az országok, vagy szövetségek közötti konfliktust. Mondván, hogy a szövetségek nem értékalapúak, hanem érdekalapúak.

Szűkebb környezetünket és Európát nézve a nemzeti elveket egyre inkább felváltja az értékalapú politizálás. Illetve a széthúzás alapja az ellentétes elvek felerősödése.

A nyílt társadalomban mindhárom alapelv érvényesül – szabadság, egyenlőség, testvériség – csak azt hiszem, hogy ehhez a feladathoz még nem nőtt fel az emberiség, de papírforma szerint a Vízöntő korban efelé haladunk.

Vélemények a nyílt társadalomról:

R.N. Coudenhove-Kalergi (1894-1972 osztrák-magyar, csehszlovák, francia állampolgár. Filozófus, történész, a páneurópai eszme megfogalmazója.)

Csak egy világkormány képes a kollektív biztonságra és a szabadságjogok fenntartására. Az Új Világrend szerint az Amerikai Egyesült Államok szövetségeseként létre kell jönnie az Európai Egyesült Államoknak.

Sir Karl Rajmund Popper (1902-1994 osztrák származású angol filozófus, a liberális demokrácia és a nyílt társadalom híve)

A tudományos elméletek univerzálisak.

A tartós békét csak igazságosabb viszonyok között, nyílt és liberális modellekkel lehet elérni. 1945-ben jelent meg a „Nyílt társadalom és ellenségei” című könyve.

Soros György (1930- magyar származású üzletember, aki magát filozófusnak is tartja)

Karl Popper hatására kezdett foglalkozni az általa ideálisnak tartott társadalmi formával.

Soros a nyílt társadalom gyakorlati megvalósulásával foglalkozik agyagi eszközök segítségével.

Vannak kételkedők is a nyílt társadalommal szemben.

Samuel P. Huntington (1927-2008 amerikai filozófus, politológus)

A jövő konfliktusai az egymástól eltérő kultúrák között fog kialakulni. A különböző civilizációk békés egymás mellett élése fikció.

Az emberiség még nem élt át olyan társadalmi formát, amely hosszú távon a többségnek kedvező lett volna ezért a nyitott társadalomról sem gondolom, hogy az lesz. Valószínű, hogy nem a társadalmi rendnek, hanem az emberek szemléletének kellene megváltozni.

Bp., 2017.07.16.

Ujvári Csilla